

اطلاع رسانی

کتابخانه تخصصی وزارت امور خارجه

سال شانزدهم - شماره صد و شصت و دو - بهمن ۱۴۰۰

مدیر مسئول: امیر رضانی

همکاران این شماره

سوده جبلی _ طاهره خاجی

کبری عظیمی - مژده محمدی

نشانی: تهران، خیابان شهید باهنر، خیابان شهید آقایی، شماره ۲۴

صندوق پستی: تهران ۱۸۴۴-۱۹۳۹۵

نمابر: ۲۲۸۰۲۷۳۱

تلفن: ۳۰-۲۲۸۰۲۷۲۹

في نشریه

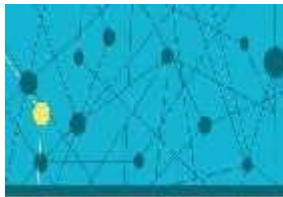
نشریه «اطلاع‌رسانی» کتابخانه تخصصی وزارت امور خارجه با هدف آگاهی خوانندگان محترم از جدیدترین منابع موجود در کتابخانه تخصصی و همچنین دیگر منابع منتشر شده در حوزه تخصصی آن کتابخانه تهیه و تنظیم شده است. به منظور دسترسی سریع‌تر و تسهیل کار محققان، پژوهشگران و کلیه اعضای محترم کتابخانه، نسخه الکترونیکی نشریه از طریق پست الکترونیک ارسال می‌گردد.

نقل و اقتباس از نشریه اطلاع‌رسانی کتابخانه تخصصی وزارت امور خارجه با ذکر منبع بلامانع است.

صفحه	عنوان
۴	کتاب‌های فارسی
۶	معرفی کتاب‌های فارسی
۲۹	مقالات فارسی
۳۳	پایان‌نامه‌های فارسی
۳۴	پیوست: معرفی کتاب‌های لاتین

- ۱- اسرائیل، ادامه یا خاتمه: واکاوی گسست‌های درونی بحران‌زا در رژیم صهیونیستی / تالیف محمد پاکدامن. - تهران: موسسه مطالعات اندیشه‌سازان نور، ۱۳۹۹.
- ۲- آیا قیام‌کردن بی‌فایده است؟ گزیده‌ای از کوتاه‌نوشت‌ها، درس‌گفتارها و گفت‌وگوها / میشل فوکو؛ ترجمه‌ی نیکو سرخوش، افشین جهان‌دیده. - تهران: نشر نی، ۱۴۰۰.
- ۳- بررسی و نقد مبانی نظری مکتب مطالعات فرهنگی بیرمنگام / حسین حاج‌محمدی؛ تهیه دانشگاه باقرالعلوم علیه السلام. - قم: موسسه بوستان کتاب، ۱۳۹۷.
- ۴- تحلیل امر سیاسی: فهم بنیان‌های نظری متاخر / تالیف علی‌اشرف نظری. - تهران: دانشگاه تهران، موسسه انتشارات، ۱۴۰۰.
- ۵- تحول دکترین امنیتی اسرائیل در قبال سوریه با نگاه به جنگ ۲۰۱۱ / تالیف فاخره عرب‌اسدی. - تهران: ابرار معاصر تهران، ۱۳۹۹.
- ۶- جامعه‌شناسی تاریخی ایران: شکل‌گیری نظام ارباب غایب / تالیف حمید عبداللهمیان. - [ویراست ۲]. - تهران: دانشگاه تهران، موسسه انتشارات، ۱۴۰۰.
- ۷- جامعه‌شناسی سیاسی ایران: تلاش‌های چهل ساله ملت و دولت ۱۳۵۷ - ۱۳۹۷ / حمیدرضا جلابی‌پور. - تهران: دانشگاه تهران، موسسه انتشارات، ۱۴۰۰.
- ۸- حفاظت و امنیت دیپلماتیک / تالیف و تدوین اشکان پیرزاده، نوید کمالی. - تهران: ابرار معاصر تهران، ۱۴۰۰.
- ۹- حق بر توسعه در نظام بین‌الملل حقوق بشر و آموزه‌های اسلامی / مهدی فیروزی؛ تهیه [پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی]، پژوهشکده فقه و حقوق. - قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۹.
- ۱۰- حکمرانی خوب و حقوق بشر / محمدرضا دلیر. - کرج: موسسه نشر سیمرغ آسمان آذرگان، ۱۴۰۰.
- ۱۱- حمایت از افراد در حقوق بین‌الملل بشردوستانه: متدلوژی تطبیقی و رهیافت‌های اسلامی / مصطفی میرمحمدی. - قم: دانشگاه مفید، ۱۳۹۹.

- ۱۲- در آمدی مختصر بر روابط بین‌الملل / تالیف کریستین رویس اسمیت؛ مترجمان محمد یوسفوند، امیرحسین قدرت‌نماشبستری. - تهران: ابرار معاصر تهران، ۱۴۰۰.
- ۱۳- دولت و جامعه در گذار چین به دموکراسی: کنفوسیانیسم، لنینیسم، و توسعه اقتصادی / شیائوجین گوئو؛ ترجمه‌ی پرویز علوی. - تهران: اختران، ۱۳۹۹.
- ۱۴- دیاسپورای پارسی‌های هند و سیاست خارجی ج.ا. ایران / مولف محمدحسن شیخ‌الاسلامی، محمدتقی امراللهی. - تهران: ابرار معاصر تهران، ۱۴۰۰.
- ۱۵- روابط ایران و ایتالیا در عصر قاجار / به کوشش کاظم شریف‌کاظمی، عاطفه حرآبادی‌فراهانی، جعفر مرادحاصلی؛ زیرنظر حمید بیات. - تهران: وزارت امور خارجه، اداره چاپ و انتشارات، ۱۴۰۰.
- ۱۶- شرح بازگشت اقتصاد آلمان / ویرایش دالیا مارین؛ ترجمه عبدالله شهبازی، مهدی جعفری، روح‌اله عبادی. - تهران: آماره، ۱۳۹۹.
- ۱۷- مقاومت و محور مقاومت: نظریه و عمل / به اهتمام رضاداد درویش. - تهران: ابرار معاصر تهران، ۱۴۰۰.
- ۱۸- منازعه داخلی افغانستان و تحولات امنیتی جنوب آسیا (۲۰۰۱ - ۲۰۱۸) / تالیف محمدعارف فصیحی‌دولت‌شاهی. - تهران: ابرار معاصر تهران، ۱۳۹۹.
- ۱۹- نظریه کردارگرایی بین‌الملل: چشم‌اندازهای نوین / تالیف کریستین بیوگر، فرانک گادنیجر؛ ترجمه جلال دهقانی‌فیروزآبادی، ماندانا سجادی. - تهران: ابرار معاصر تهران، ۱۴۰۰.
- ۲۰- نقش سازمان‌های اطلاعاتی در سیاست خارجی بریتانیا / تالیف حسین عسگریان. - تهران: ابرار معاصر تهران، ۱۴۰۰.
- ۲۱- نقش سازمان‌های اطلاعاتی در سیاست خارجی جمهوری آذربایجان / تالیف زهره خانمحمدی. - تهران: ابرار معاصر تهران، ۱۴۰۰.
- ۲۲- نگاه چینی به برنامه همکاری‌های جامع ۲۵ ساله ایران و چین / گردآوری و ترجمه بخشعلی بایراملو. - تهران: ابرار معاصر تهران، ۱۴۰۰.

حفاظت و امنیت دیپلماتیک

۱- حفاظت و امنیت دیپلماتیک

اشکان پیرزاده

نوید کمالی

تهران: ابرار معاصر تهران، ۱۴۰۰

چکیده

حفاظت دیپلماتیک یکی از مفاهیم سنتی حقوق بین‌الملل است که در طول قرن‌ها توسعه پیدا کرده است. حفاظت و امنیت دیپلماتیک به مجموعه اقدامات و بایسته‌هایی که دولت‌ها متعهد می‌شوند تا در جهت تامین امنیت انسانی، امنیت سخت‌افزاری و نرم‌افزاری منافع خود و دیگری در دیگر کشورها انجام می‌دهند، اشاره دارد. در اینجا، مصونیت دیپلماتیک به نوعی به امنیت ماموریت دیپلماتیک می‌پردازد که جزو اصلی‌ترین مباحث حقوق دیپلماتیک است. اصولاً شروع هرگونه روابط بین کشورها با قبول مصونیت دیپلماتیک همراه است. مصونیت از تعرض، یک قاعده بنیادین حقوق بین‌الملل است و شامل مصونیت اموال و اماکن ماموریت، مصونیت ارتباطات رسمی ماموریت، مصونیت مکاتبات رسمی ماموریت و مصونیت ماموران دیپلماتیک می‌شود. این اثر تلاش دارد به موضوع حفاظت و امنیت در ماموریت‌های دیپلماتیک پرداخته و با جمع‌آوری و تدوین داده‌ها و تجربیات سایر کشورها و واکاوی تهدیدات علیه ماموریت‌های دیپلماتیک و مطالعه تطبیقی آنها خلأ گفتمانی در این زمینه را ترسیم کند.

نگارنده معتقد است بازیگری ایران در عرصه بین‌الملل با وقوع انقلاب اسلامی ایران با تحول بنیادین مواجه بوده و از کشوری دست‌نشانده و فعال در چارچوب منافع نظام سلطه به کشوری مستقل، انقلابی و دارای اهداف توسعه‌ای در عرصه بین‌الملل تبدیل شده‌است و در این تفاوت نقش، دیپلماسی نیز به عنوان ابزار بازیگری در عرصه روابط بین‌الملل متأثر شده‌است. به طوری که در پس از انقلاب، ماموریت‌های دیپلماتیک ایران به عنوان خط اول تماس و

چالش با نظام سلطه در صحنه بین‌الملل همواره مورد تهدید بازیگران وابسته به نظام سلطه بوده‌است^۱ و به رغم این تهدیدات، حجم و کیفیت روزافزون آن و اهمیت و حساسیت دستگاه سیاست خارجی و دیپلماسی، خلأ گفتمان در حوزه امنیت دیپلماتیک جمهوری اسلامی ایران و در نتیجه فقدان قوانین، مقررات و ساختار متناسب برای مقابله با این تهدیدات از اساسی‌ترین چالش‌های امنیتی ماموریت‌های دیپلماتیک جمهوری اسلامی ایران بوده‌است و از نگاه نگارنده، بدون شک دلیل عمده بی‌توجهی به حوزه امنیت دیپلماتیک، نشأت گرفته از متن اساسنامه وزارت امور خارجه است، چرا که این اساسنامه در سال ۱۳۵۲ شمسی توسط دو کمیسیون مشترک مجلس سنا و شورای ملی وقت به صورت آزمایشی به تصویب رسیده‌است و به طور طبیعی بعد از گذشت نیم قرن از به کارگیری آزمایشی آن نیازمند بازنگری و اصلاح براساس نیازمندی‌های جدید دستگاه دیپلماسی است؛ زیرا این اساسنامه بر اساس شرایط و اهداف رژیم طاغوت پهلوی و جایگاه آن در صحنه بین‌الملل به عنوان یک بازیگر وابسته به اردوگاه غرب و نظام سلطه تدوین شده است و به همین دلیل، در بسیاری از زمینه‌ها از جمله حفاظت و امنیت دیپلماتیک با خلأ گفتمانی و ساختاری همراه است.

کتاب حاضر، طی ۱۵ فصل به تبیین موضوع می‌پردازد. فصل اول به مفهوم‌شناسی عبارت حفاظت و امنیت دیپلماتیک و چیستی و چرایی اهمیت آن می‌پردازد.

فصل دوم به موضوع حفاظت و امنیت دیپلماتیک به مثابه یک فرهنگ سازمانی پرداخته و چرایی لزوم پیاده‌سازی سازوکارهای امنیتی را در قالب یک فرهنگ سازمانی مورد بررسی قرار می‌دهد.

فصل سوم برای آشنایی مخاطب با مفاهیم پایه و زیربنایی حوزه حفاظت و امنیت دیپلماتیک، به کلیات قواعد و قوانین جاری در حوزه امنیت دیپلماتیک اختصاص دارد.

از فصل چهارم تا یازدهم، موضوع حفاظت و امنیت دیپلماتیک در کشورهایی همچون آمریکا، روسیه، چین، انگلیس، فرانسه، ایتالیا، آلمان و ترکیه بررسی می‌شود.

در فصل دوازدهم با اتخاذ رویکردی انتقادی، به موضوع دیپلماسی و تروریسم و واکاوی کنش میان آن دو می‌پردازد.

^۱ . تهدیداتی همچون اشغال سفارتخانه جمهوری اسلامی ایران در لندن در سال ۱۹۸۰ میلادی و حمله به کنسولگری جمهوری اسلامی ایران در مزار شریف و شهادت جمعی از دیپلمات‌های ایرانی در سال ۱۹۹۸ میلادی

فصل سیزدهم مروری بر تاریخچه شکل‌گیری دانش معماری اماکن دیپلماتیک در آمریکا داشته و در ادامه ضرورت و راهکارهای معماری امن اماکن دیپلماتیک را مورد طرح و بررسی قرار می‌دهد.

فصل چهاردهم به مبحث دیپلماسی دیجیتال و راه‌اندازی سفارت‌خانه‌های مجازی و نقش افکار عمومی در پیشبرد منافع ملی کشورها پرداخته و چرایی اهمیت این موضوع را در دنیای متحول شده امروز تبیین می‌کند. فصل پانزدهم هم نتیجه‌گیری و رهیافت نهایی مباحث کتاب را در بر دارد. فصل پانزدهم هم به طور خلاصه یافته‌های هر فصل را بر شمرده و ضمن بررسی تاثیر این اثر بر مطالعه سیاسی، امنیتی و تا حد زیادی روابط بین-الملل، کارایی و موازنه تدابیر حفاظت و امنیت دیپلماتیک مختلف را شرح داده و سپس پیشنهادات زیر را ارائه می‌دهد:

- ساختار و سازمان وزارت امور خارجه و ماموریت‌های دیپلماتیک کشورمان از نظر امنیتی مورد بازبینی و ارزیابی جدید قرار گرفته و حوزه‌های در معرض تهدید آن مشخص شود.
- ضروری است یک ساختار سازمانی مستقل تحت عنوان اداره یا سازمان حفاظت و امنیت دیپلماتیک تشکیل و مسئولیت احصاء، تدوین و اجرای قواعد امنیتی و حفاظتی دیپلماتیک مورد نیاز دستگاه دیپلماسی کشورمان به آن سپرده شود.
- با توجه به اهمیت توانمندسازی و ارتقای سطح آموزش و سواد امنیتی و حفاظتی پرسنل دیپلماتیک پیش از اعزام به ماموریت‌های دیپلماتیک، ضروری است که یک مرکز آموزش ویژه با همکاری نهادهای امنیتی و نظمی در حوزه حفاظت و امنیت دیپلماتیک راه‌اندازی شود.
- از طریق مجلس شورای اسلامی، جایگاه حقوقی و قانونی ساختار مسئول در حوزه حفاظت و امنیت دیپلماتیک مشخص و تصویب گردد تا زمینه تبعیت کامل سایر مجموعه‌های همکار از قواعد ابلاغی امنیت دیپلماتیک فراهم شود.
- کلیه کارکنان دستگاه دیپلماسی و نهادهای مشارکت‌کننده در ماموریت‌های دیپلماتیک ملزم به طی واحدهای آموزشی مقتضی در حوزه امنیت و حفاظت دیپلماتیک گردند.

- با توجه به فقدان وجود یک استاندارد بومی مشخص در حوزه معماری امنیتی اماکن دیپلماتیک کشور، ضروری است تدوین یک استاندارد امنیت دیپلماتیک بومی در دستور کار قرار گیرد. هرگونه اجاره یا تملک اماکن با هدف تبدیل به مکان دیپلماتیک کشور، مشروط به کسب تائیدیه حفاظت و امنیت دیپلماتیک باشد
- یک مرکز عملیات امنیت دیپلماتیک برای کنترل و فرماندهی جهت ارتباط با اماکن و ماوریت‌های دیپلماتیک ایجاد گردد.
- استفاده از مطالبات خارجی غیرقابل انتقال به کشور در راستای خرید زمین و طراحی و ساخت اماکن دیپلماتیک جدید و منطبق با نیازمندی‌های نوین دستگاه دیپلماسی.
- بازنگری در سیاست استفاده از سربازان وظیفه در باجه‌های پلیس دیپلماتیک و به کارگیری کادر نظامی آموزش دیده به مهارت‌های اطلاعاتی و امنیتی.
- تعریف محدودیت‌های ویژه در رابطه با به کارگیری کارمندان محلی از جمله کاهش دوره همکاری آنها در بازه زمانی ۲ الی ۵ ساله، به منظور جلوگیری از تبدیل شدن کارمندان محلی به منابع خبری با ارزش و بالقوه برای سرویس‌های اطلاعاتی کشورهای رقیب.

۲- اسرائیل: ادامه یا خاتمه: واکاوی گسست‌های درونی بحران‌زا در رژیم

صهیونیستی

محمد پاکدامن

تهران: موسسه مطالعات اندیشه‌سازان نور، ۱۳۹۹

چکیده

آقای دکتر امیر محمد حاجی یوسفی، عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی در خصوص این اثر اظهار می‌دارد، هنگامی که در سال ۱۳۹۰ شمسی در باب مطالعات اسرائیل‌شناسی، کارهای پژوهشی را انجام می‌داد، کم‌توجهی به جامعه‌شناسی سیاسی اسرائیل و مسایل داخلی آن را به عنوان یک خلأ جدی در ادبیات موجود مطرح می‌کرد و از این رو، تدوین چنین اثری از سوی آقای محمد پاکدامن که مسلط به زبان عبری و علاقه‌مند به مسایل فلسطین اشغالی می‌باشد، بسیار ارزشمند است.

به اعتقاد ناشر کتاب، دولت در اندیشه سیاسی، دستگاه سیاسی متمرکزی است که انحصار استفاده مشروع از اجبار و زور درون یک قلمرو و جغرافیایی معین برای یک ملت خاص را دارا است و این دولت برای اینکه بتواند نقشی پویا و مانا در مناسبات داخلی و بین‌المللی ایفا کند، نیاز به مشروعیت دارد و به طور طبیعی دولت‌ها مشروعیت خود را از ملت‌های خود می‌گیرند و لذا ایده دولت یهود و تشکیل ملتی از یهودیان پراکنده در اقصا نقاط دنیا که هر یک دارای قومیت و فرهنگی خاص هستند با مبانی دولت‌سازی به طور ریشه‌ای مغایرت دارد و طبیعی است چنین دولتی علاوه بر آنکه با مشکل مشروعیت مواجه است، با بحران اجتماعی و شکاف‌های جمعیتی زیادی در داخل خود مواجه است.

در همین راستا، این اثر که در ۶ فصل سامان یافته‌است در فصل اول با عنوان مفهوم شکاف اجتماعی و ارائه مدل تحلیلی، به طرح مسئله درباره شکاف‌های اجتماعی و دورنمای آن می‌پردازد. در این فصل با پذیرش رویکردهای جماعت‌گرایانه، از دو سر طیف جامعه‌محوری- فردمحوری فاصله گرفته به ارائه مدلی برای شناسایی شکاف‌ها و فهم منازعات همت می‌گمارد که این موضوع در مورد رژیم صهیونیستی و آمریکا به عنوان جوامع مهاجرپذیر آزموده شده‌است.

فصل دوم با عنوان شکاف مذهبی و سکولار به مسئله دین‌داری می‌پردازد و ضمن بررسی جهت‌گیری‌های دو جناح مذهبی و سکولار نسبت به یکدیگر، رویکردهای ملی- مذهبی‌گرای موعودگرا را مورد مذاقه قرار می‌دهد که البته در این راستا، تغییرات ایجاد شده در مرزبندی کلاسیک مذهبی سکولار، پس از ایجاد صهیونیسم موعودگرا، در تقابل‌های سیاسی راست و چپ نمود می‌یابد.

فصل سوم با عنوان شکاف سیاسی میان جناح راست و چپ، به بررسی شطرنج سیاسی اسرائیل اختصاص دارد و در اینجا به مسئله پوپولیسم و نئوپوپولیسم در رژیم صهیونیستی پرداخته می‌شود که جریان‌شناسی سیاسی را علاوه بر دو اردوگاه سنتی راست و چپ، در میان مهره‌های راست‌گرا تسری می‌دهد و تفاوت‌های موجود در جناح راست را از این منظر مورد بررسی قرار می‌دهد.

در فصل چهارم، با عنوان شکاف اجتماعی با محوریت طبقه متوسط، نگارنده معتقد است، مسئله اعتراض‌های اجتماعی که به صورت اردوکشی‌های خیابانی در ضدیت با سیاست‌های نئولیبرال در سال ۲۰۱۱ و پس از آن نمود یافت، علاوه بر اسپانیا، تونس و مصر، رژیم صهیونیستی را هم در نوردید و لذا در این مبحث نشان داده می‌شود که این اعتراضات نتیجه‌ای از غیریت‌سازی‌های گسترده رهبران سیاسی بوده‌است که روز به روز شدیدتر شده و جامعه را به سمت توده‌ای شدن پیش می‌برد و از همین رو، با عدم تغییر رویکرد سیاسیون، اعتراضات مذکور به جای ایجاد بسیج اجتماعی میان مردم، به صورت اعتراض‌های صنفی در طول دهه بعد نمود یافت.

فصل پنجم، با عنوان گسست قومیتی روس‌ها و گرایش به نئونازیسم، به نقش با اهمیت کاست روس‌ها با جمعیت بیش از ۱/۵ میلیونی و اندکی کمتر از ربع کل جمعیت رژیم صهیونیستی در شکل‌گیری اسرائیل می‌پردازد که در این خصوص، ارتباط روس‌ها با صهیونیسم بسیار دیرینه و قوی بوده به گونه‌ای که بسیاری از بنیان‌گذاران رژیم صهیونیستی در محلی واقع در ۵۰۰ مایلی مینسک متولد شده‌اند. در این فصل، موج مهاجرت روس‌ها به

فلسطین اشغالی و علت مهاجرت آنها و واکنش جامعه و مسئولان صهیونیست به مهاجران روس مورد توجه قرار گرفته‌است.

در فصل ششم، با عنوان شکاف میان نظامی‌گرایان و پست صهیونیست‌ها، به موضوع شکاف با محوریت نظامی-گری که عمدتاً در دو دهه اخیر ظهور کرده، پرداخته می‌شود. در این فصل، به صداهای پست مدرن مثل پست صهیونیسم و فمینیسم پرداخته می‌شود و رویکردهای دانشگاهی در درون رژیم صهیونیستی نسبت به مسئله نظامی‌گری که برون‌داد سیاسی اجتماعی هم داشته، معرفی می‌شوند. در این اینجا نشان داده می‌شود که نئوصهیونیسم به عنوان مولود رویکردهای راست‌گرای موعودگرایانه، از درون خاکسترهای انتقاد به نظامی‌گیری اسرائیل برخاسته‌است.

در انتهای کتاب نیز، پیوست‌ها آمده است که مسایلی همچون شکاف مذهبی و سکولار، شکاف سیاسی میان دو جناح راست و چپ، شکاف اجتماعی با محوریت طبقه متوسط و گسست قومیتی روس‌ها به شکلی ملموس‌تر و با ذکر آمار و ارقام و نمودار مورد توجه قرار گرفته‌است.

۳- مقاومت و محور مقاومت: نظریه و عمل

رضا دادرویش

تهران: ابرار معاصر تهران، ۱۴۰۰

چکیده

این اثر با اشاره به واژه بنیادین و فطری مقاومت که ریشه قرآنی داشته و با مفاهیم و آیات اجتماعی قرآن ارتباط معناداری دارد، انقلاب اسلامی ایران را دارای پیامدهای شگرفی در سطح منطقه و جهان می‌داند که از این رهگذر، گفتمان مقاومت نیز به مفهوم مقابله با نظام سلطه و صهیونیسم بین‌الملل وارد ادبیات علوم سیاسی و بین‌الملل گردید و تلاش جمهوری اسلامی ایران در مسیر افق راهبردی مقاومت فعال، آوردن مردم منطقه از حاشیه به متن سیاست‌های منطقه‌ای با همکاری دولت‌های همسو به منظور ایجاد ترتیبات و نظم منطقه‌ای مطلوب بوده‌است و از این رهگذر، حاشیه امن نظام سلطه که متشکل از صهیونیسم، حکام مستبد و نیروهای تروریستی می‌باشد را به نفع مردمان منطقه دگرگون و سامان بخشیده‌است.

لذا با عنایت به اهمیت موضوع و به رغم کارهای خوب علمی صورت گرفته در این زمینه، اما از نگاه مولفان کتاب جای کتابی جدید، جامع، تطبیقی و به روز خالی بوده‌است که از این رو، پیشنهاد تهیه کتاب حاضر که دربردارنده مجموعه‌ای از مقالات است، از سوی موسسه بین‌المللی ابرار معاصر تهران مطرح می‌شود و پس از یکسال، این اثر منتشر می‌شود. در کتاب تلاش شده‌است تا به مسایل مختلف و ابعاد گوناگون مقاومت پرداخته شود. مباحثی از قبیل این که مبانی دینی و نظری مقاومت چیست؟ آیا مقاومت وجهی از قدرت ملی یک کشور است؟ آیا مقاومت نوع خاصی از قدرت نفوذ است؟ آیا مسایل مرتبط با مقاومت، توانایی تحت تاثیر قرار دادن سیاست بین‌الملل را دارد؟ آیا رابطه‌ای بین مقاومت و دیپلماسی وجود دارد؟ آیا دیپلمات‌ها هنگامی که در مورد نظم و امنیت بین‌المللی

مذاکره می‌کنند، به آنچه که نیروهای مقاومت انجام می‌دهند، توجه دارند؟ آیا همکاری در حوزه مقاومت در سطح منطقه و بین‌المللی کمکی به برقراری ثبات و امنیت و صلح می‌کند؟

مقالات ارائه شده در این کتاب از سوی مولفان در پاسخ به سوالات مطرح شده می‌باشد که در ۴ بخش تنظیم گردیده‌است.

بخش اول مربوط به مبانی نظری و مفهوم مقاومت است که در این بخش مواردی همچون، چیستی، چرایی و چگونگی مقاومت از نگاه قرآن کریم؛ مقاومت از منظر امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری؛ تبیین اصول مرتبط با مقاومت در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و همچنین رهیافت‌های نظری به مقاومت در قالب ۵ رهیافت انتقادی- پست مدرن، روابط بین‌المللی، آموزشی- تربیتی، مسیحی و حزبی- جنبشی مورد بررسی قرار می‌گیرند.

بخش دوم کتاب به موضوع مقاومت و نظام بین‌الملل اختصاص دارد و مباحثی که در این مورد بررسی می‌شوند عبارتند از: قدرت/مقاومت با بهره‌گیری از برخی از نظریه‌ها و رویکردهای روابط بین‌الملل و سیاست بین‌الملل؛ چگونگی اثرگذاری محور مقاومت بر نظم منطقه‌ای غرب آسیا؛ محور مقاومت و امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران؛ بررسی محور مقاومت به عنوان بازیگر جدید در ساختار قدرت منطقه، با توجه به دوران گذار نظام بین‌الملل و جایگاه مقاومت در نظام بعدی؛ واکاوی رابطه مقاومت و دیپلماسی از حیث مفهومی و به لحاظ تاریخی و بر اساس کارویژه‌های اصلی دیپلماسی مقاومت همچون: ارتباط، جذب به همکاری، بسیج شبکه‌های فراملی و فراملی، ایجاد بازدارندگی شبکه‌ای و همکاری با بازیگران فرامنطقه‌ای.

بخش سوم معطوف بر سازمان و تشکیلات مقاومت است که به مباحثی همچون، کادر و رهبرسازی در گروه‌های مقاومت؛ توسعه سازمانی مقاومت و ضرورت گذار از محور به سوی شبکه؛ نوع سازوکارهای کنش تاکتیکی و موازنه تهدید با نیروهای هویتی منطقه‌ای (مسیحی‌ها، آشوری‌ها، ایزدی‌ها و برخی از سنی‌های سکولار و معتدل) با توجه به ضرورت‌های راهبردی ایران؛ تبیین نوع و چگونگی همکاری محور مقاومت با سایر گروه‌های آزادی‌بخش با تمرکز بر بررسی موقعیت و ارتباط جریان‌های مقاومت فلسطین؛ مقابله با گروه‌های تکفیری و بررسی عملکرد مقاومت در قبال تروریسم.

بخش چهارم، برآورد وضعیت و آینده مقاومت را بررسی می‌کند. در این بخش سه مبحث اساسی مورد توجه قرار دارد. ابتدا برآورد وضعیت مقاومت اسلامی در منطقه با تمرکز بر وضعیت پایداری و مقاومت ایران و کشورهای همراه

و حامی در منطقه غرب آسیا و شمال آفریقا در مقابل نظام سلطه تبیین می‌شود. سپس جریان‌های مقاومت در غرب آسیا و تهدیدات و چالش‌های پیش‌روی آن مورد بررسی قرار می‌گیرد و در نهایت محور مقاومت، دستاوردها و راهکارهای پیشنهادی معطوف به چالش‌های موجود مورد مذاقه قرار می‌گیرد.

۴- حمايت از افراد در حقوق بين الملل بشردوستانه (متدلوژی تطبيقی و رهيافت‌های

اسلامی)

سید مصطفی میر محمدی

قم: دانشگاه مفید، ۱۳۹۹

چکیده

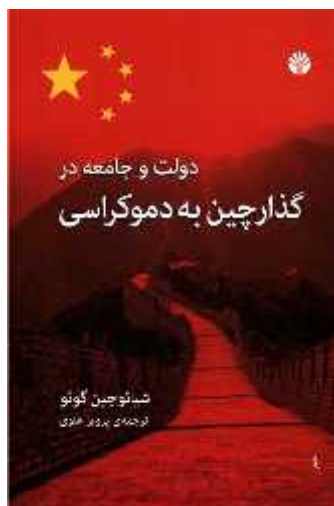
نگارنده با اشاره به واژه حقوق بشردوستانه، معتقد است، اگرچه در زبان فارسی برای نام این شاخه از دانش حقوق که بر حمايت از انسانيت تاکيد دارد، حقوق بشردوستانه را برگزیده‌اند، اما به نظر می‌رسد که واژه قانون انسانيت عنوانی مناسب‌تر و گویاتر باشد که البته با توجه به رایج بودن واژه حقوق بین‌الملل بشردوستانه در زبان فارسی، لذا در این اثر نیز از همین واژه استفاده شده‌است. همچنین مولف با اشاره به این مطلب که لزوم پژوهش‌های تطبیقی میان حقوق اسلام و حقوق بین‌الملل بشردوستانه معاصر مدتی است که از سوی مراکز پژوهشی از جمله کمیته بین‌الملل صلیب سرخ مورد تاکید قرار گرفته است، لذا این پژوهش‌ها از یک سو، ظرفیت‌های آموزه‌ها و متون اسلامی را در احترام و حمايت از حقوق انسان‌ها و کاستن از آلام آنها در وضعیت مخاصمات را نشان می‌دهد و از سوی دیگر، فرصتی را فراهم می‌آورد تا راه‌های تعامل و یا همروی دو نظام حقوقی معاصر بشردوستانه و حقوق اسلام با پژوهش‌های عمیق‌تر به بحث و بررسی گذاشته شود و کتاب حاضر نیز با همین هدف تهیه و منتشر شده است. این کتاب مشتمل بر ۴ فصل می‌باشد.

فصل اول به طور تفصیل به مطالعه تطبیقی حقوق بین‌الملل بشردوستانه و آموزه‌های اسلامی می‌پردازد و بر متدولوژی مطالعات تطبیقی میان اسلام و حقوق بشردوستانه تمرکز دارد که اشاره می‌دارد، درباره امکان مطالعه تطبیقی میان حقوق بشردوستانه معاصر و قواعد اسلامی، سه نظریه تفکیک، تطبیق و همروی و همچنین بینابین و دو سویه وجود دارد که نظریه سوم با واقعیت‌های جامعه بین‌المللی معاصر سازگارتر است.

فصل دوم، با مروری بر انواع افراد مورد حمایت در حقوق بین‌الملل بشردوستانه و حقوق و آموزه‌های اسلامی، انواع افراد مورد حمایت را معرفی می‌کند و میزان حمایت از هر یک از آنان را به طور کلی تبیین می‌نماید.

فصل سوم به بررسی حمایت از شش گروه از افراد نیازمند حمایت از جمله زنان، کودکان، مفقودان، متوفیان، کارکنان بهداشتی و مذهبی با رویکرد تطبیقی پرداخته‌است و علت انتخاب این گروه‌ها از نظر مولف، این بوده‌است که مطابق گزارش کمیته بین‌المللی صلیب سرخ، این شش گروه نیازمند توجه بیشتری در شرایط کنونی می‌باشند. در این فصل، آخرین قواعد عرفی بشردوستانه بین‌المللی مبنای بحث قرار گرفته است و در ادامه به رهیافت‌های اسلامی در خصوص هر یک از گروه‌های مورد حمایت پرداخته شده‌است.

فصل چهارم به ضمانت اجرای حقوق بشردوستانه در حمایت از اشخاص پرداخته است که از نظر مولف، این موضوع از منظر تطبیقی اهمیت بیشتری دارد و تطبیق این موضوع با ظرفیت‌های اسلامی موضوع تازه‌ای است که در پژوهش‌های مشابه کمتر به آن توجه شده‌است و در این میان، ضمانت اجرای حقوق بین‌الملل بشردوستانه طیف وسیعی از عوامل پیشگیرانه و بازدارنده تا ضمانت‌های تنبیهی و کیفری است و در آموزه‌های اسلامی نیز ضمانت‌ها تکلیف‌محور است و در آن، میان فرد و جمع تفاوتی وجود ندارد.

۵- دولت و جامعه در گذار چین به دموکراسی: کنفوسیائیسیم، لنینیسم و توسعه

اقتصادی

شیائوجین گوئو

ترجمه پرویز علوی

تهران: اختران، ۱۳۹۹

چکیده

مؤلف در باره ایده تالیف این اثر، اظهار می‌دارد، زمانی که در نظر داشت تا کشور چین را برای تحصیل در خارج از کشور ترک کند، مقاله‌ای در یک روزنامه توجهش را جلب می‌کند که نویسنده‌اش در آمریکا زندگی می‌کرد و آن بخشی از مقاله که نظر مؤلف را جلب کرد این بود که اگر می‌خواهید چین را بشناسید باید به آمریکا بروید و اگر می‌خواهید آمریکا را بشناسید می‌بایست به چین بروید و مؤلف پس از ۹ سال تحصیل در رشته علوم سیاسی در دانشگاه ایالتی جورجیا به همین نتیجه دست پیدا می‌کند. نگارنده معتقد است، زمانی که از کشور خارج شد با نظریه دموکراسی آشنا بود، اما تجربه زندگی در دموکراسی را نداشت و در آمریکا بود که با دموکراسی و فرایند گذار به دموکراسی آشنا می‌شود و زمانی که برای نخستین بار در کلاس‌های درسش در مستند "پس می‌خواهید رئیس جمهور شوید"، گری هارت نامزد حزب دمکرات را که تنها در میان برف ایستاده و از مردم درخواست حمایت می‌کند را می‌بیند، تصور چنین شرایطی را در مورد چین نمی‌تواند داشته باشد و این گونه و از طریق مطالعه درباره سیاست و دموکراسی در غرب و با مقایسه چین با آمریکا، متوجه می‌شود که چگونه چین طی تاریخ به صورت جامعه‌ای غیردموکراتیک درآمده است و چگونه ممکن است، دموکراسی در چین پدید آید و چرا گذار به دموکراسی در چین احتمالاً از بالا به پایین و طی فرایندی طولانی و تدریجی خواهد بود. این کتاب طی ۷ فصل این مسایل را بررسی می‌کند.

در فصل اول با عنوان پیکربندی دولت-جامعه: دولت نیرومند در برابر جامعه ضعیف، کلیات بحث مورد توجه قرار می‌گیرد که در این فصل اعلام می‌شود، به منظور درک گذار به دموکراسی از بالا و به هدایت و رهبری حزب، سه عامل دولت نیرومند و جامعه ضعیف در چین یعنی سنت کنفوسیوسی، میراث نهادسازی لنینی و الزام توسعه اقتصادی به تفصیل تبیین می‌شوند و چهار فرضیه در نظر گرفته می‌شود که عبارتند از: ۱- فرضیه مرتبط با سنت کنفوسیوسی، ۲- فرضیه مرتبط با میراث نهادسازی لنینی، ۳- فرضیه الزام توسعه اقتصادی و ۴- فرضیه تسلط دولت بر جامعه.

موضوع فصل دوم، دولت حزبی و قدرتمندی آن است که با آوردن مثالی از رابطه نزدیک و تنگاتنگ رهبری چین در دوران پس از مائو با دستگاه اداری-اجرایی، موضوع مورد مذاقه قرار می‌گیرد و نگارنده در اینجا نشان می‌دهد این رابطه از آن جهت تجزیه و تحلیل شده‌است که نشان دهد، رابطه رهبری با بوروکراسی حاکی از تسلط حزب بر بوروکراسی کارآمد است.

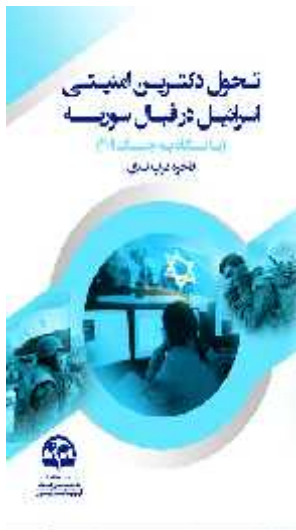
در فصل سوم، اپوزیسیون سیاسی مورد مطالعه قرار می‌گیرد. مشکلات و دشواری‌های این اپوزیسیون در ساخت رهبری جایگزین برای پیشبرد دموکراسی در چین شرح داده می‌شود.

فصل چهارم به بررسی دیدگاه عامه مردم و روشنفکران پس از سال ۱۹۸۹ میلادی می‌پردازد.

فصل پنجم به طبقه سرمایه‌گذار و بخش خصوصی نوپدید چین اختصاص دارد.

فصل ششم به احتمال گذار دموکراتیک به ابتکار و رهبری حزب کمونیست چین می‌پردازد.

در فصل هفتم، تحول دموکراتیک چین در سده اخیر با توجه به دورنمای پیش‌روی چینی‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۶- تحول دکترین امنیتی اسرائیل در قبال سوریه (با نگاه به جنگ ۲۰۱۱)

فاخره عرب اسدی

تهران: ابرار معاصر تهران، ۱۳۹۹

کیده

یکی از چالش‌های حوزه روابط بین‌الملل که در یک قرن اخیر ذهن پژوهشگران این حوزه را به خود مشغول کرده‌است، چالش شکل‌گیری و توسعه‌طلبی رژیم صهیونیستی است. به طوری که رژیم صهیونیستی به عنوان یک بازیگر توسعه‌طلب و نژادپرست شناخته شده‌است و راهبردهایش مبتنی بر راهبرد اشغالگری و تضعیف بازیگران پیرامون بوده‌است. از نگاه نگارنده، کنشگری رژیم صهیونیستی در قبال محور مقاومت و مشخصاً کشور سوریه ذیل طرح‌های کلانی که برای کل منطقه خاورمیانه و در جهت تغییر ساختار و مرزبندی‌های سایکس پیکو در این منطقه طراحی شده، کانون توجه این نوشتار است. طرح‌هایی که در جهت ایجاد خاورمیانه‌ای همسو با سیاست‌های آمریکا و ایمن برای اسرائیل طراحی شد و در سال ۲۰۰۰ میلادی با روی کار آمدن حکومت نومحافظه‌کار در آمریکا، فرصت اجرایی شدن یافت. در این میان، حکومت بوش زمینه‌ساز اجرای طرح خاورمیانه نوین شد و در آن سو نیز حکومت بشار اسد نقش بیشتری در محور مقاومت را بر عهده گرفت که در این باره ایال زیسر (Eyal Zisser) در مقاله‌ای با عنوان بحران در سوریه: تهدیدات و فرصت‌های اسرائیل، معتقد است، از زمانی که بشار اسد به قدرت رسید، خودش را به عنوان رئیس اردوگاه رادیکال در جهان و به عنوان دوست ایران و شریک اصلی و فعال حزب‌الله و حمایت در محور ضداسرائیل و ضد آمریکا ترسیم کرد.

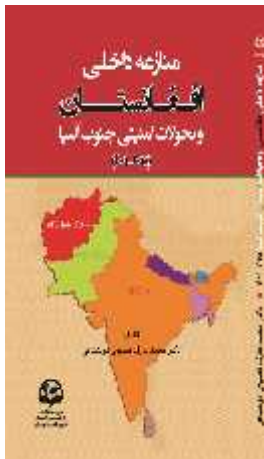
این اثر پژوهشی مشتمل بر پنج فصل است که در فصل اول به چارچوب نظری موضوع می‌پردازد و نظریه واقع-گرایی تهاجمی را به عنوان مبنای تئوریک کتاب حاضر با بیان مفروضات، اصول و مفاهیم خودش شرح می‌دهد. در فصل دوم، دکترین امنیتی اسرائیل از طریق بیان مبانی، اصول و مولفه‌های آن تشریح می‌شود که مولفه‌ها و مبانی

مطرح در این زمینه عبارت‌اند از: مبانی و مولفه‌های ایدئولوژیک و دینی، مولفه‌های تاریخی و فرهنگی و مبانی داخلی مثل جمعیت، اقتصاد و سرزمین.

در فصل سوم کتاب، محیط امنیتی اسرائیل به تبع رویدادهای منطقه خاورمیانه بعد از سال ۲۰۰۰ میلادی ترسیم می‌شود و موضوعاتی همچون به قدرت رسیدن بشار اسد در سوریه؛ عقب‌نشینی اسرائیل از جنوب لبنان؛ سقوط صدام؛ توسعه نفوذ ایران در عراق جدید؛ خروج سوپه از خاک لبنان در پی ترور رفیق حریری؛ جنگ ۳۳ روزه اسرائیل علیه حزب‌الله لبنان و قدرت‌یابی حماس در فلسطین و جنگ‌های ۲۲ روزه و ۸ روزه از جمله رویدادهایی هستند که هر کدام نقش موثری در ترسیم محیط امنیتی اسرائیل داشته‌اند.

فصل چهارم پس از بررسی توصیفی شروع بحران ۲۰۱۱ میلادی در سوریه و تفاوت آن با آنچه به عنوان بهار عربی در کشورهای منطقه شمال آفریقا به همراه داشت، به پشت پرده بحران در این کشور و نقش موثر آمریکا و اسرائیل در رقم خوردن جنگ سوریه می‌پردازد که به اعتقاد مولف، محیط امنیتی جدید اسرائیل و خدشه‌دار شدن قدرت بازدارندگی این رژیم در دهه اول ۲۰۰۰ میلادی باعث شد تا محور آمریکا و اسرائیل از سال‌ها پیش از ۲۰۱۱ میلادی مترصد فرصتی برای ضربه‌زدن به حکومت سوریه به طور خاص و محور مقاومت به طور عام باشند.

در فصل پنجم، با مروری بر دکترین امنیتی رژیم اسرائیل در قبال سوریه، به سناریوهای پیش‌روی جنگ سوریه و سناریوهای مطلوب آن رژیم اشاره می‌شود و در یک نگاه مقایسه‌ای در کنار تمام هزینه‌هایی که جنگ ۲۰۱۱ علیه سوریه به محور مقاومت تحمیل کرد، به تشریح دستاوردهای قابل توجهی که این جنگ برای محور مقاومت به همراه داشت، پرداخته می‌شود.

۷- منازعه داخلی افغانستان و تحولات امنیتی جنوب آسیا (۲۰۱۸-۲۰۰۱)

محمد عارف فصیحی دولت‌شاهی

تهران: ابرار معاصر تهران، ۱۳۹۹

چکیده

به اعتقاد نویسنده، افغانستان به دلیل منازعات مداوم، سطح پایین انسجام اجتماعی-سیاسی و برخورداری از دولت درمانده، از کانون‌های بحران در منطقه و جهان به شمار می‌آید و یافته‌ها نشان می‌دهند که منازعه داخلی افغانستان در سطح داخلی منجر به ناکامی دولت و در سطح تعامل زیرمجموعه‌ها، باعث پیوند امنیتی افغانستان با مجموعه امنیتی جنوب آسیا گردیده است و لذا نبود یک اثر مستقل و مشخص در زمینه بررسی نقش منازعات داخلی در مجموعه امنیتی جنوب آسیا، باعث گردید تا انگیزه تالیف چنین اثری از سوی مولف به وجود آید. نگارنده با نظر داشت به اهداف زیر، این اثر پژوهشی را طی ۵ فصل سازماندهی نموده و موضوع را مورد بررسی قرار می‌دهد.

۱- تقویت و گسترش مطالعات سیاسی و تنظیم و سامان‌دهی مناسبات سیاسی افغانستان با کشورهای دیگر به

خصوص منطقه جنوب آسیا؛

۲- یاری رساندن به سیاست‌سازان در طراحی نقشه‌های سیاسی و بهره‌برداری بهینه از اوضاع و تحولات سیاسی

امنیتی؛

۳- بررسی کارشناسانه تاثیر منازعات داخلی افغانستان بر مجموعه امنیتی جنوب آسیا در چهارچوب آسیب-شناسی ملی و منطقه‌ای و نگرش همه‌جانبه و فراگیر مسئله و جستجوی موضوعات حساس که بر روند منازعات در افغانستان و چگونگی بازتاب منطقه‌ای آن نقش جدی ایفا می‌کنند؛

۴- واکاوی موضوعات حساسی که از طریق آنها افغانستان در مجموعه امنیتی جنوب آسیا نقش اساسی ایفا می‌کند. موضوعاتی همچون: ژئوپلیتیک افغانستان؛ حضور بازیگران فرامنطقه‌ای ناتو و آمریکا در این کشور؛ نقش‌آفرینی بازیگران غیردولتی مثل تروریسم، افراط‌گرایی، قاچاق مواد مخدر و عضویت افغانستان در سارک؛

۵- بررسی این موضوع که محوریت تاریخی و برجسته شدن قومیت در ساختار نظام سیاسی در افغانستان و همچنین توزیع نابرابر قدرت سیاسی از عوامل اصلی شکاف و منازعات داخلی در جامعه چندقومی افغانستان است؛

۶- بررسی عوامل موثر در ضعف و ناکارآمدی دولت افغانستان.

۸- جامعه‌شناسی ایران: تلاش‌های چهل‌ساله ملت و دولت (۱۳۹۷-۱۳۵۷)

حمیدرضا جلابی‌پور

تهران: انتشارات دانشگاه تهران، ۱۴۰۰

چکیده

کتاب در تلاش است تا با بهره‌گیری از ذخیره نظری جامعه‌شناسی سیاسی، بخشی از تلاش‌های جمعی مردم ایران در بازه زمانی ۱۳۵۷-۱۳۹۷ شمسی را برای بهبود حکمرانی و وضعیت زندگی اجتماعی مردم توضیح دهد. نویسندگان از کلیشه‌های رایج و نسنجیده فاصله می‌گیرند و معتقد است، نباید این دوره را کاملاً مثبت ارزیابی کرد و گفت که هم اکنون ایران در مرکز جهان است و به اندازه ۴۰۰ سال نسبت به گذشته پیشرفت داشته‌است و نباید به صورتی منفی نظر داد و خاطرنشان ساخت که مردم با انقلابشان چه خطای بزرگی انجام دادند و هم اکنون جامعه ایران در حال فروپاشی است؛ چراکه در این چهل سال در مجموع، ملت و دولت ایران برای بهبود زندگی ایرانیان توطئه نکردند و بلکه تلاش کردند و این تلاش جمعی را باید شناخت و از اظهارنظرهای کلی و نسنجیده اجتناب کرد. از این رو، نگارنده به جای این برداشت‌های کلیشه‌ای، در صدد است تا مسئله به مسئله و لایه به لایه این تلاش جمعی ملت و دولت را به صورت روش‌مند بررسی کند.

کتاب در تلاش است که هم از دریچه جنبش‌های اجتماعی و هم از منظر نظم سیاسی، جامعه ایران را توصیف کرده و تغییراتش را تحلیل و تبیین کند و به این پرسش پاسخ می‌دهد که آیا تعبیر چارلز تیلر صحیح است که می‌گوید: از وقوع ۵۰۰ انقلاب در دوران مدرن، تنها ۱۰ انقلاب در زمره انقلاب‌های پیروز قرار دارد و انقلاب ۱۳۵۷ ایران نیز جزو آن ۱۰ انقلاب می‌باشد. همچنین نویسنده مدعی است که عملاً با رخداد‌های پس از انقلاب، این

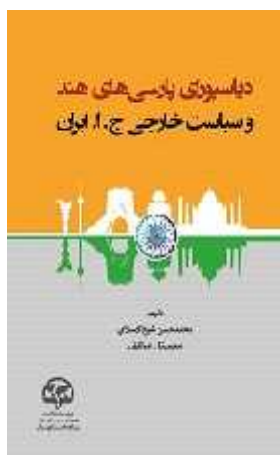
تلاش انقلابی ملت ایران به این جهت حرکت کرده که برای اداره بهتر جامعه و فاصله گرفتن از جامعه نامتوازن توسعه یافته زمان پهلوی، مهم‌ترین کار این بوده‌است که نهاد دین بر نهاد دولت سیادت یابد و این امر تحقق یافت. اما پس از جنگ تحمیلی، از دل همین تلاش انقلابی مردم ایران، حرکت اصلاح‌جویانه ناتمامی شکل گرفت که معتقد است، برای اداره بهتر جامعه باید نهاد دولت و دین از هم تفکیک شوند و به جای سیادت یکی بر دیگری، هر دو با یکدیگر تعامل سازنده داشته باشند.

این کتاب مشتمل بر یک مقدمه و ۳ بخش اصلی است که بخش‌ها دربردارنده ۲۲ فصل می‌باشند. انتهای کتاب، پیوست‌ها آمده است که موضوعاتی از قبیل، رخدادهای انتخابات ۱۳۸۸ شمسی، تبیین حرکت انتخاباتی ۱۳۹۲ شمسی، تجربه انتخاباتی سال ۱۳۸۰ شمسی و مسایلی همچون: فدرالیسم قومی، ملی‌گرایی مدنی و غیره را در بر می‌گیرد.

همچنین، نگارنده در مقدمه کتاب به این پرسش می‌پردازد که از جامعه‌شناسی سیاسی چگونه سود ببریم؟ در بخش اول کتاب، جامعه‌شناسی سیاسی ایران از منظر جنبش‌ها و تلاش‌های جمعی ایرانیان مورد بررسی قرار می‌گیرد و به پویایی‌های درون جامعه مدنی و وجه جنبشی جامعه ایرانیان از چگونگی پیروزی انقلاب اسلامی، جنبش اصلاحات، لایه‌های اقشاری و جنبشی مثل جنبش قومی، زنان و دانشجویان تا اعتراضات دی‌ماه ۱۳۹۶ شمسی توجه شده است و به عبارتی در این بخش موضوع از پایین به بالا به جامعه نگاه شده‌است. همچنین سوالاتی که در این بخش مطرح می‌باشد، عبارت‌اند از:

- در جامعه ایران در سال ۱۳۵۷ شمسی، چگونه قدرت اجتماعی قوی‌تر از قدرت سیاسی پهلوی شکل گرفت و انقلاب اسلامی ایران به رغم نابوری، به پیروزی رسید؟
 - چرا در جامعه سیاسی تغییرات مبتنی بر گونه اصلاحی بر گونه انقلابی ترجیح دارد؟
 - چرا در ۲۵ سال گذشته، جامعه سیاسی ایران جامعه جنبشی شده‌است؟
- در بخش دوم، به جامعه سیاسی از بالا و از منظر دولت-ملت و چالش‌های آن در جامعه سیاسی ایران توجه شده‌است. سوالاتی که در این بخش مطرح می‌باشد، عبارت‌اند از:
- خصیصه‌های دولت-ملت چیست و چرا پس از انقلاب، فرایند تکوین دولت-ملت در ایران ادامه داشته‌است؟

- چرا ملی‌گرایی مدنی که در ایران ریشه در انقلاب مشروطه دارد با دمکراسی سازگار و با ملی‌گرایی‌های تباری ناسازگار است؟
- چرا ملی‌گرایی باستان‌گرای پهلوی از یک طرف برای بخشی از جامعه جذابیت داشت و از طرف دیگر واکنش بزرگی را در برابر نیروهای اسلامی برانگیخت؟
- در بخش سوم، وضع کنونی جامعه سیاسی که محصول برآیند و اثر متقابل کنش‌های خواسته و ناخواسته نیروهای جامعه مدنی و دولت است، بررسی شده‌است. سوالاتی که در این بخش مطرح می‌باشد، عبارت‌اند از:
 - جامعه کنونی ایران چگونه است؟
 - وضع مشارکت سیاسی سازمان یافته در چه وضعی است؟
 - چرا بعد از چهل سال، نسل مدافعان انقلاب با بحران دستاورد مواجه هستند؟
 - وضعیت نابرابری قومی چگونه است؟
 - از ۲۰ سال جریان اصلاح‌طلبی سیاسی چه توصیف و ارزیابی می‌توان کرد؟

۹- دیاسپورای پارسی‌های هند و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران

محمد حسن شیخ‌الاسلامی

محمد تقی امرالهی

تهران: ابرار معاصر تهران، ۱۴۰۰

چکیده

این اثر با اشاره به موضوع مهاجرت و تصویر جدید و متفاوتی که این مفهوم با اهداف اصلی گذشته خود داشته و در حوزه علوم اجتماعی و به ویژه در روابط بین‌الملل نمایان شده‌است، بحث دیاسپورا را مطرح می‌کند؛ به طوری که دیاسپورا ظرفیت‌های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی قابل توجهی را برای بهره‌گیری در جهت تکمیل چرخه سیاست خارجی ایران و در نهایت، منافع ملی از رهگذر ارتقای مناسبات اقتصادی و اجتماعی ایران با طرف‌های دیگر همچون پارسی‌ها و دولت‌های مهاجرپذیر فراهم می‌کند.

از این رو، کتاب با تمرکز بر دیاسپورای پارسی‌ها در هند، به تاریخچه موضوع از زمان ورود اسلام به ایران و تغییر بنیادین شرایط سیاسی و اجتماعی حاکم و همچنین عزیمت گروه‌هایی از جمعیت زرتشتیان ایرانی به سرزمین هند می‌پردازد و موضوع را در ۴ فصل بررسی می‌کند.

فصل اول، چهارچوب مفهومی کتاب را تشکیل می‌دهد که با بررسی تاریخچه و تحولات معنایی دیاسپورا، به شکل‌گیری این گروه‌ها می‌پردازد. در این فصل الگوها و نظریه‌های مرتبط با دیاسپورا مورد بررسی قرار می‌گیرد و ریشه و مبدأ واژه دیاسپورا و معانی اصطلاحی آن در بستر تحولات معنایی مورد مذاقه قرار می‌گیرد. همچنین انواع دیاسپورا به لحاظ فعال یا غیرفعال بودن، تفاوت‌های آن با مفاهیم مشابه و به ویژه مهاجرت بیان می‌شود. در این

فصل، جنبه‌های فرهنگی دیاسپورا، ویژگی‌ها و جایگاه دیاسپورا به مثابه یک فرصت در فضای اقتصادی، سیاسی و فرهنگی - اجتماعی تبیین می‌شود.

در فصل دوم، تاریخچه دیاسپورای پارسی‌ها در هند و جایگاه آن در سیاست و جامعه هند بررسی شده‌است. در فصل سوم، با بررسی پیشینه مناسبات اقتصادی و اجتماعی ایران و هند در بستر تاریخی و در زمان حکومت‌های مختلف، دوران استقلال هند و فضای سیاسی مسلط این دوران و فراز و نشیب‌های روابط دوجانبه متأثر از فضای حاکم دوقطبی بین‌الملل مورد بررسی قرار می‌گیرد و سپس تحولات ایجاد شده همزمان با پیروی انقلاب اسلامی ایران از جمله مواضع هند در جنگ تحمیلی و موضوع هسته‌ای واکاوی می‌گردد. در فصل چهارم، ذیل دو بخش اصلی، مناسبات ایران و پارسی‌های هند و ارتباطات پارسی‌های هند با زرتشتی‌های ایران بررسی شده و سپس فرصت‌ها و چالش‌های پیش‌روی دیاسپورای پارسی برای جمهوری اسلامی ایران تبیین می‌شود.

ردیف	عنوان - پدیدآور - مأخذ
۱	آثار رأی داوری و موارد اعتراض به آن در حقوق موضوعه ایران / سامانتا جنایی قدس- پژوهش ملل. ۱۴۰۰، اردیبهشت؛ جلد ۶، شماره ۶۳: ۱۲۳-۱۰۹.
۲	حقوق مثبت و تعارضات مبنایی؛ ایالات متحده و کنوانسیون حقوق کودک / محمدحسین سدهی- پژوهش ملل. ۱۴۰۰، اردیبهشت؛ جلد ۶، شماره ۶۳: ۱۵۶-۱۳۵.
۳	بررسی عوامل همگرایی و واگرایی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری آذربایجان / مرتضی علویان- پژوهش بین‌الملل. ۱۴۰۰، مهر؛ جلد ۶، شماره ۶۸: ۲۲-۷.
۴	قانون بخش خصوصی و مصلحت‌سنجی‌های پدران دولتی (آیا مقررات و قوانین وضع شده در بخش خصوصی بیش از حد است؟)- پژوهش ملل. ۱۴۰۰، مهر؛ جلد ۶، شماره ۶۸: ۶۴-۴۳.
۵	آسیب‌شناسی سیاست خارجی دولت محمود احمدی‌نژاد از منظر آرمان‌گرایی / علی‌اکبر رضایی- پژوهش ملل. ۱۴۰۰، مهر؛ جلد ۶، شماره ۶۸: ۸۲-۶۵.
۶	مسئولیت جبران خسارت ناشی از تولید کالای معیوب / سامان عسکری- پژوهش ملل. ۱۴۰۰، مهر؛ جلد ۶، شماره ۶۸: ۸۳-۹۹.
۷	تجارت سنگ‌های نیمه‌قیمتی دره رود سند با فلات ایران و بین‌النهرین (از هزاره سوم تا هزاره اول پیش از میلاد) / فاطمه بداع‌آبادی- پژوهش ملل. ۱۴۰۰، مه‌ذ؛ جلد ۶، شماره ۶۸: ۱۴۵-۱۱۹.
۸	زمان و مکان در تشکیل قراردادهای الکترونیکی / ثمین کفاش آفاق آذر- پژوهش ملل. ۱۴۰۰، مهر؛ جلد ۶، شماره ۶۸: ۱۱۷-۱۰۱.
۹	تأثیر ویروس کرونا بر جرائم سازمان‌یافته در حقوق بین‌الملل با تأکید بر نشر اکاذیب و اخبار جعلی / ماندانا مقصودلونژاد- پژوهش ملل. ۱۴۰۰، آبان؛ جلد ۶، شماره ۶۹: ۲۳-۷.
۱۰	بررسی نقش و تأثیر دیپلماسی ورزشی در روابط بین‌الملل / خادم‌علی تهذیبی- پژوهش ملل. ۱۴۰۰، آبان؛ جلد ۶، شماره ۶۹: ۴۶-۲۵.
۱۱	رویکرد غالب به توسعه: نادیده گرفته شدن نقش سیاست در موضوع توسعه / روح‌اله سوری- پژوهش ملل. ۱۴۰۰، آبان؛ جلد ۶، شماره ۶۹: ۶۶-۴۷.
۱۲	مطالعه تطبیقی حسن‌نیت در کشورهای حقوق نوشته شده و حقوق کامن‌لا / عبدالمجید مهدی‌زاده- پژوهش ملل. ۱۴۰۰، آبان؛ جلد ۶، شماره ۶۹: ۸۴-۶۷.
۱۳	نگاهی حقوقی به جرائم دولتی و انواع آن / سالار صادقی- پژوهش ملل. ۱۴۰۰، آبان؛ جلد ۶، شماره ۶۹: ۱۰۳-۸۵.
۱۴	اهمیت و ضرورت حقوقی اهلیت و مالکیت در ثبت سند- پژوهش ملل. ۱۴۰۰، آبان؛ جلد ۶، شماره ۶۹: ۱۳۰-۱۰۵.
۱۵	بررسی تطبیقی نگرش مثبت‌نگر در ادبیات فارسی و ادبیات سایر ملل / راحله مرادی‌نژاد- پژوهش ملل. ۱۴۰۰، آبان؛ جلد ۶، شماره ۶۹: ۱۵۱-۱۳۱.

۱۶	واکاوی گفتمان گاندی؛ فهم و تبیین / محمدحسن شیخ‌الاسلامی- فصلنامه سیاست خارجی. ۱۴۰۰، تابستان؛ جلد ۳۵، شماره ۲: ۳۴-۵.
۱۷	ارزیابی عملکرد نمایندگان ویژه دبیرکل سازمان ملل به عنوان میانجیان بین‌المللی در جنگ داخلی سوریه (۲۰۲۱-۲۰۱۱) / رضا موسی‌زاده- فصلنامه سیاست خارجی. ۱۴۰۰، تابستان؛ جلد ۳۵، شماره ۲: ۸۲-۶۱.
۱۸	جایگاه راهبردی یمن در سیاست خارجی عربستان / سیدجعفر حسینی- فصلنامه سیاست خارجی. ۱۴۰۰، تابستان؛ جلد ۳۵، شماره ۲: ۸۲-۶۱.
۱۹	ترامپ‌سیسم به مثابه یک جنبش سیاسی - اجتماعی: ریشه‌ها، شاخصه‌ها و چشم‌انداز / امیرهوشنگ کریمی- فصلنامه سیاست خارجی. ۱۴۰۰، تابستان؛ جلد ۳۵، شماره ۲: ۱۰۶-۸۳.
۲۰	واکاوی رابطه دیپلماسی عمومی و قدرت نرم در سیاست خارجی کشورها از منظر سازه‌نگاری / سیدمحمد موسوی- فصلنامه سیاست خارجی. ۱۴۰۰، تابستان؛ جلد ۳۵، شماره ۲: ۱۳۴-۱۰۷.
۲۱	سیاست خارجی در عصر پس‌سیاست: گذار از کوتاه مدت‌گرایی به عمق استراتژیک / وحید ذوالفقاری- فصلنامه سیاست خارجی. ۱۴۰۰، تابستان؛ جلد ۳۵، شماره ۲: ۱۵۶-۱۳۵.
۲۲	واکاوی مفهوم عدالت بین‌المللی در حقوق بین‌الملل محیط زیست / محسن محبی- مجله حقوقی بین‌المللی. ۱۴۰۰، پاییز - زمستان؛ جلد ۳۸، شماره ۶۵: ۳۰-۷.
۲۳	رویکردهای "فعال" و "منفعل" در سیاست قضایی دیوان بین‌المللی دادگستری / سیدجمال سیفی- مجله حقوقی بین‌المللی. ۱۴۰۰، پاییز و زمستان؛ جلد ۳۸، شماره ۶۵: ۵۶-۳۱.
۲۴	تکامل جایگاه هنجاری توسعه پایدار در نظام حقوق بین‌الملل / مهشید اجلی لاهیجی- مجله حقوقی بین‌المللی. ۱۴۰۰، پاییز و زمستان؛ جلد ۳۸، شماره ۶۵: ۷۸-۵۷.
۲۵	کاربرد تسلیحاتی موشک‌های بالستیک از منظر حقوق بین‌الملل بشردوستانه / سیدفضل‌الله موسوی- مجله حقوقی بین‌المللی. ۱۴۰۰، پاییز و زمستان؛ جلد ۳۸، شماره ۶۵: ۱۰۲-۷۹.
۲۶	مقابله با گرسنگی در نظام حقوق بین‌الملل: از نقض حقوق بشر تا جنایت بین‌المللی / هاله حسینی اکبرنژاد- مجله حقوقی بین‌المللی. ۱۴۰۰، پاییز و زمستان؛ جلد ۳۸، شماره ۶۵: ۱۴۴-۱۰۳.
۲۷	ابعاد حقوقی انتقال اجباری اشخاص به عنوان جنایت بین‌المللی / محسن قدیر- مجله حقوقی بین‌المللی. ۱۴۰۰، پاییز و زمستان؛ جلد ۳۸، شماره ۶۵: ۱۶۸-۱۴۵.
۲۸	تأثیر تحریم بر مقابله موثر با کرونا و مسئولیت ناشی از آن / لیا جنیدی- مجله حقوقی بین‌المللی. ۱۴۰۰، پاییز و زمستان؛ جلد ۳۸، شماره ۶۵: ۲۰۲-۱۶۹.
۲۹	اعطای تابعیت بریتانیا به شهروندان هنگ‌کنگ از دیدگاه حقوق بین‌الملل / سیامک کریمی- مجله حقوقی بین‌المللی. ۱۴۰۰، پاییز و زمستان؛ جلد ۳۸، شماره ۶۵: ۲۲۷-۲۰۳.
۳۰	دعاوی خسارات انعکاسی در داوری سرمایه‌گذاری بین‌المللی؛ امکان‌سنجی و مبانی / محمدعلی بهمنی- مجله حقوقی بین‌المللی. ۱۴۰۰، پاییز و زمستان؛ جلد ۳۸، شماره ۶۵: ۲۶۲-۲۲۹.
۳۱	چالش‌های کنوانسیون میانجیگری سنگاپور و الحاق ایران / علی مقدم ابریشمی- مجله حقوقی بین‌المللی. ۱۴۰۰، پاییز و زمستان؛ جلد ۳۸، شماره ۶۵: ۲۸۰-۲۶۳.
۳۲	حقوق اتحادیه اروپا و چالش شناسایی حق مالکیت بر داده در عصر اقتصاد دیجیتال / فرهاد پروین- مجله حقوقی

- ۳۳ مذهب به عنوان قانون حاکم در پرتو آرای قضایی ملی و اسناد بین‌المللی / رضا مقصودی. - مجله حقوقی بین‌المللی. ۱۴۰۰، پاییز - زمستان؛ جلد ۳۸، شماره ۶۸: ۳۲۶-۳۰۵.
- ۳۴ بازگشت امر دینی در لباس فرقه‌ها و جنبش‌های نوپدید دینی؛ (شماره پانزدهم) مروری انتقادی بر جنبش اکنکار در ایران / محسن امین. - ماهنامه مطالعات هویتی. ۱۴۰۰، فروردین؛ جلد ۶، شماره ۶۱: ۴۱-۳۵.
- ۳۵ روند فعالیت گروه‌های تروریستی تکفیری در آغاز سال ۱۴۰۰ / فائزه قاسمی. - ماهنامه مطالعات هویتی. ۱۴۰۰، فروردین؛ جلد ۶، شماره ۶۱: ۵۲-۴۷.
- ۳۶ دیاسپورای ترکیه و جمهوری آذربایجان در فرانسه: ابزارهایی در خدمت پان‌ترکیسم / ت. یگاویان. - ماهنامه مطالعات هویتی. ۱۴۰۰، فروردین؛ جلد ۶، شماره ۶۱: ۵۹-۵۳.
- ۳۷ راه‌های ایستادگی در برابر جنگ نرم روانی - فرهنگی / رضا گرشاسبی. - ماهنامه مطالعات هویتی. ۱۴۰۰، اردیبهشت؛ جلد ۶، شماره ۶۲: ۲۳-۱۸.
- ۳۸ تهدیدات هویتی رسانه‌های نوظهور / فائزه قاسمی. - ماهنامه مطالعات هویتی. ۱۴۰۰، اردیبهشت؛ جلد ۶، شماره ۶۲: ۲۹-۲۴.
- ۳۹ اقدامات ضد‌هویت‌ی اسرائیل علیه ایران / مریم یاری. - ماهنامه مطالعات هویتی. ۱۴۰۰، اردیبهشت؛ جلد ۶، شماره ۶۲: ۳۵-۳۰.
- ۴۰ بازگشت امر دینی در لباس فرقه‌ها و جنبش‌های نوپدید دینی، مروری انتقادی بر معنویت دیپاک چوپرا در ایران / محسن امین. - ماهنامه مطالعات معنوی. ۱۴۰۰، اردیبهشت؛ جلد ۶، شماره ۶۲: ۴۲-۳۶.
- ۴۱ شورای همکاری کشورهای ترک ماهیت، وضعیت و چشم‌انداز آینده / سالار سیف‌الدینی. - ماهنامه مطالعات هویتی. ۱۴۰۰، اردیبهشت؛ شماره ۶۲: ۵۳-۴۸.
- ۴۲ پیامدهای اقتصادی جنگ دوم قره‌باغ بر جمهوری ارمنستان / شهباز صلیبی. - رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۰، مهر؛ جلد ۳۵، شماره ۳۵۰: ۹۹-۹۴.
- ۴۳ صف‌بندی راست‌گرایان کلمبیا و منطقه در مقابل جریان روبه‌رشد بازگشت چپ‌گرایان / محمدعلی ضیائی. - رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۰، مهر؛ جلد ۳۵، شماره ۳۵۰: ۱۰۵-۱۰۰.
- ۴۴ اروپا و عرصه بین‌الملل در آستانه پسا مرکل / علی‌بمان اقبالی‌زاج. - رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۰، مهر؛ جلد ۳۵، شماره ۳۵۰: ۱۰۸-۱۰۶.
- ۴۵ چرا کوید ۱۹ در آفریقا کمتر قربانی گرفت؟ / محمد موحد. - رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۰، مهر؛ جلد ۳۵، شماره ۳۵۰: ۱۱۱-۱۰۹.
- ۴۶ ارزیابی از حوزه‌های اختلاف آمریکا و عربستان در دوره بایدن / احمد سروش. - رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۰، مهر؛ جلد ۳۵، شماره ۳۵۰: ۱۱۸-۱۱۲.
- ۴۷ اهداف و مواضع روسیه در قبال جنگ قره‌باغ / عباس قربانی. - رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۰، مهر؛ جلد ۳۵، شماره ۳۵۰: ۱۲۳-۱۱۹.
- ۴۸ امضای سند مشارکت راهبردی و یادداشت تفاهم خریداری ناوچه‌های جدید بین فرانسه و یونان / جابر وثیق. - رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۰، مهر؛ جلد ۳۵، شماره ۳۵۰: ۱۲۸-۱۲۴.

۴۹ دیدگاه‌های پاپ فرانسیس درباره موضوع مهاجرت/ سیداسماعیل یاسینی. - رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۰، مهر؛ جلد ۳۵، شماره ۳۵۰: ۱۳۰-۱۲۹.

۵۰ اهداف راهبردی فدراسیون روسیه در توسعه بنادر دریایی/ سیدستار پورسید. - رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۰، مهر؛ جلد ۳۵، شماره ۳۵۰: ۱۳۳-۱۲۹.

ردیف	شماره رساله	عنوان - پدیدآور - مشخصات
۱	پایان نامه کارشناسی ارشد ۸۵۰	تأثیر عملیات میدانی بر کارآمدی دیپلماسی جمهوری اسلامی ایران: مطالعه موردی دفاع مقدس (۱۳۶۷-۱۳۵۹) / مهرداد صحرایی. - به راهنمایی عباسقلی عسگریان با مشاوره محمدحسین شیخ‌الاسامی. - کارشناسی ارشد (دانشکده روابط بین الملل وزارت امور خارجه)؛ ۱۳۹۹.
۲	پایان نامه کارشناسی ارشد ۸۵۱	ارزیابی دیپلماسی عمومی فرانسه در روسیه (۲۰۱۸-۲۰۰۰) / محمدحسن خازنی. - به راهنمایی عباسقلی عسگریان با مشاوره محمدحسن شیخ‌الاسامی. - کارشناسی ارشد (دانشکده روابط بین الملل وزارت امور خارجه، رشته مطالعات منطقه‌ای)؛ ۱۳۹۹.
۳	پایان نامه کارشناسی ارشد ۸۵۲	بررسی توسل به جنگ حقوقی در روابط بین دولت‌ها، با تأکید بر اقدامات ایالات متحده در قبال جمهوری اسلامی ایران در سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۰۹ / محمدرضا محمدی. - به راهنمایی سیدحسین سادات میدانی با مشاوره عبدالله عابدینی. - (دانشکده روابط بین الملل وزارت امور خارجه، رشته دیپلماسی و سازمان‌های بین‌المللی).
۴	پایان نامه کارشناسی ارشد ۸۵۳	رژیم تحریم‌های اقتصادی و امنیت دریانوردی بین‌المللی (مطالعه موردی جمهوری اسلامی ایران) / مسعود اکبری. - به راهنمایی محمدحسن شیخ‌الاسامی با مشاوره سیدحسین سادات میدانی. - کارشناسی ارشد (دانشکده روابط بین‌الملل وزارت امور خارجه، رشته دیپلماسی و سازمان‌های بین‌المللی)؛ ۱۴۰۰.
۵	پایان نامه کارشناسی ارشد ۸۵۴	تحلیل محتوی گزارش‌های گزارشگر ویژه سازمان ملل متحد در زمینه تأثیر بدهی خارجی بر وضعیت حقوق بشر در یونان / میلاد حرمتی‌اوغول‌بیگ. - به راهنمایی رضا موسی‌زاده با مشاوره سهراب شهابی. - کارشناسی ارشد (دانشکده روابط بین‌الملل وزارت امور خارجه، رشته روابط بین‌الملل)؛ ۱۳۹۹.

- Move: The Forces Uprooting Us
Parag Khanna
 Scribner,

چکید

بحران در مرز جنوبی آمریکا و سرازیر شدن پناهجویان به اروپا نشان می‌دهد که اکنون مهاجرت جمعی یکی از مهم‌ترین عوامل و نیروهایی است که سیاست و اقتصاد جهانی را شکل می‌دهد. به رغم درخواست‌هایی که از سوی برخی کشورهای غربی برای توقف این جریان مردمی شده است، پاراگ خانا مهاجرت جمعی را اجتناب ناپذیر و خوش‌آمد می‌داند. البته اثر وی حاوی پیش‌بینی‌های تیره‌ای از مهاجرت به دلیل تغییرات آب و هوایی است.

به اعتقاد مولف، در سالیانی که بشر شروع به استعمار قاره‌ها کرده است، یکی از ویژگی‌های تکرارشونده تمدن بشری تحرک بوده است؛ جستجوی دائمی برای یافتن منابع و ثبات. رویدادهایی همچون جنگ‌ها و نسل‌کشی‌ها، انقلاب‌ها و بیماری‌های همه‌گیر که جهان را به لرزه درآورده‌است، فقط این روند را تسریع کرده‌اند. نقشه بشریت نه اکنون و نه هیچگاه دیگر ثابت نیست و از آنجایی که تغییرات آب و هوایی به سمت یک بحران تمام عیار پیش می‌رود، لذا اقتصادها فرو می‌ریزند و فناوری‌ها مختل می‌شوند و ما وارد عصر جدیدی از مهاجرت‌های انبوه می‌شویم. عصری که هم محرومان و هم افراد ثروتمند را پراکنده می‌کند. در اینجا این سوال مطرح است که مردم، کدام مناطق را ترک خواهند کرد و در کجا اسکان خواهند یافت؟ کدام کشورها آنها را

^۲. نسخه فیزیکی آثار معرفی شده در این بخش، در کتابخانه موجود نیست و صرفاً جهت آشنایی علاقه‌مندان با این آثار ارائه شده‌است.

می‌پذیرند و کدام کشورها آنها را رد خواهند کرد؟ با وجود جمعیت جهان امروزی که شامل ۴ میلیارد جوان ناآرامی است که به دنبال انتخاب خود هستند، چه نقشه‌ای از جغرافیای انسانی پدیدار خواهد شد؟

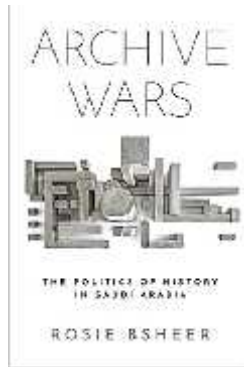
مؤلف در این اثر پژوهشی، چشم‌اندازی روشن‌گرانه و معتبر از آینده تمدن بشری ارائه می‌دهد. مرحله‌ای که هم متحرک است و هم پایدار. همانگونه که کتاب بررسی کرده است، در سال‌های پیش‌رو مردم به مکان‌هایی که دارای منابع هستند، منتقل می‌شوند و فناوری نیز به جاهایی که مردم به آن نیاز دارند، سرازیر خواهد شد. این کتاب نگاهی جذاب به روندهای عمیقی است که محتمل‌ترین سناریوها را برای آینده شکل می‌دهند و هر یک از ما را راهنمایی می‌کند که موقعیت خود را در نقشه همیشه در حال تغییر بشریت تعیین کنیم.

پاراگ خانا نویسنده کتاب و یکی از موسسان شرکت مشاوره استراتژیک جهانی "FUTURE MAP"

است. وی جزء نویسندگانی است که تعدادی کتاب پرفروش جهانی دارد که از جمله آنها عبارت‌اند از:

۱- The Future is Asian

۲- Connectography

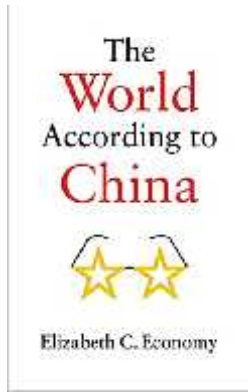

- *Archive wars: The Politics of History in Saudi Arabia*
Rosie Bsheer
Stanford University Press,

چکید

این اثر تالیف رزی بی‌شیر، استاد تاریخ دانشگاه هاروارد است و کتابی با ظرافت و برگرفته از تلاش‌های پادشاهی عربستان سعودی برای ساختن روایتی است که به حکومت مشروعیت می‌بخشد. مولف، به طور دقیق، تلاش‌های حاکمیت عربستان را در طول سلطنت چندین پادشاه برای جمع آوری و سرکوب اسناد مربوط به گذشته کشور توصیف می‌کند. اما موضوع کتاب فراتر از بحث آرشیو است. از زمانیکه خاندان سلطنتی سعودی به دلیل همکاری با قدرت‌های غیرمسلمان در طول جنگ خلیج فارس مورد انتقادهای شدیدی قرار گرفت، سلطنت به طور سیستماتیک از اتکا به نهاد مذهبی وهابی که قدرتمندترین متحد وی بود، فاصله گرفت و نظام جدیدی را بر پایه روایت ناسیونالیستی سکولار ایجاد کرد. نویسنده در این کتاب، نشان می‌دهد که انجام این کار مستلزم بازنگری‌های بسیاری است؛ از تلاش برای محو شواهد بحث‌های داغ و متنوع اواخر دوران عثمانی تا تصرف اموال و تخریب محله‌های قدیمی به منظور تبدیل مکه و مدینه به مکان‌های توریستی. بسیاری از اقدامات انجام شده در خصوص حفاظت تاریخی، تثبیت آرشیوهای ملی، ایجاد موزه‌های ملی، توسعه زادگاه تاریخی خاندان آل سعود در شمال ریاض به عنوان یک مکان میراثی، در طول دهه‌های گذشته، از سوی بن سلمان - پادشاه فعلی عربستان سعودی - که در آن زمان به عنوان حکمران ریاض بود، انجام شده است و در حال حاضر نیز این روند از سوی محمد بن سلمان دنبال می‌شود.

در واقع مبحث اصلی کتاب مبتنی بر پاک کردن گزینشی گذشته‌های مشخص - از حذف اسناد آرشیوی تا تخریب فضاهای مقدس و سکولار - است.

- The world according to china
Elizabeth C. Economy
Polity press.

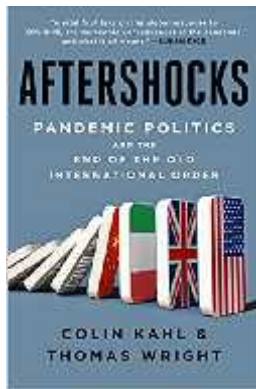
چکید

چین به عنوان یک ابر قدرت اقتصادی و نظامی با ۲۰ درصد جمعیت جهان امکانات لازم برای تغییر نظام بین‌الملل را دارد. فراخوان جسورانه شی جین پینگ، رئیس جمهور چین برای بر عهده گرفتن "رهبری تغییرات در نظام حکمرانی جهانی" نشان از جاه‌طلبی او دارد. اما چگونه او برای تحقق آن برنامه‌ریزی می‌کند و این موضوع چه معنایی برای بقیه دنیا دارد؟

در این کتاب، نویسنده، استراتژی جدید جاه‌طلبانه چین برای باز پس‌گیری شکوه گذشته این کشور و تغییر شکل چشم‌اندازهای ژئواستراتژیک به روش‌های جدید و چشمگیر را آشکار می‌سازد. یکی از چشم‌اندازهای شی جینگ پینگ، مرکزیت چین در صحنه جهانی است که در آن، ادعاهای حاکمیت خود را بر هنگ کنگ، تایوان و دریای چین جنوبی محقق کرده است و از طریق ابتکار بزرگ "یک کمربند یک جاده" دامنه سیاسی، امنیتی و اقتصادی جهانی خود را تعمیق می‌بخشد و از رهبری خود در سازمان ملل و سایر نهادها برای تعیین نورم‌ها و ارزش‌های بین‌المللی به ویژه در زمینه حقوق بشر در مورد چین استفاده می‌کند. این دنیایی کاملاً متفاوت از دنیای امروز است و جوامع بین‌المللی باید خطرات بزرگ و همچنین فرصت‌های بالقوه جهان‌بازسازی شده توسط چین را درک کرده و به آن پاسخ دهند. کتاب دارای ۷ بخش است که به طور کلی، پدیده نظم جهانی با محوریت چین را بررسی می‌نماید.

الیزابت سی. اکونومی پژوهشگر ارشد موسسه هوور دانشگاه استنفورد و مشاور ارشد وزیر بازرگانی در خصوص چین بوده است. او یک نویسنده و پژوهشگر معروف در باره سیاست خارجی چین و همچنین روابط این کشور با ایالات متحده است. کتاب‌های وی با عنوان انقلاب سوم: ژئوپلیتیک چین؛ دولت جدید؛ همه ابزارهای ضروری: منابع چین چگونه جهان را تغییر می‌دهد؟ و چالش‌های محیط زیست برای آینده چین، بارها به طور

گسترده‌ای مورد تحسین قرار گرفته‌اند. وی دارای مقالات گوناگونی در نشریات معتبر مانند فارین افیرز می‌باشد. همچنین از سوی مجلهٔ پولیتیکو نام وی به عنوان یکی از ده پژوهشگر برتر در حوزهٔ چین معرفی شده است.

- Aftershocks: Pandemic Politics and the End of the Old International Order
Colin Kahl & Thomas Wright
Martin's Press,

چکید

در این کتاب دو تن از کارشناسان برجسته امنیت ملی آمریکا، گزارشی از تاثیر جهانی کووید ۱۹ و امواج شوک سیاسی آن که بر ایالات متحده و نظم جهانی در قرن ۲۱ خواهد داشت را ارائه می‌دهند. در واقع، بر اساس نظریه بن رودز (مشاور ارشد سابق معاون امنیت ملی ایالات متحده) این کتاب اولین پیش‌نویس تاریخی و طرح اولیه برای آن است که چگونه می‌توانیم از این مرحله عبور کرده و به جلو برویم.

همه‌گیری کووید ۱۹، میلیون‌ها نفر را کشت، صدها میلیون نفر را آلوده کرد و نابرابری‌های عمیق دنیای به هم پیوسته ما را نیز آشکار کرد و سقوط اقتصادی ناشی از آن حتی از رکود بزرگ در ایالات متحده بدتر بود، به شکلی که صندوق بین‌المللی پول تخمین زده که طی چند سال آینده حدود ۲۲ تریلیون دلار هزینه در بر خواهد داشت. در واقع، بیش از دو دهه پیشرفت در کاهش فقر، تنها در عرض چند ماه، همه آن پیشرفت‌ها از بین رفت. دولت‌های آسیب‌پذیر در گوشه و کنار جهان بیشتر تخریب شدند. درگیری شدید بین ایالات متحده و چین به وجود آمد و رقابت جهانی بین اقتدارگرایی و دموکراسی عمیق‌تر شد. در واقع، ما با یک بحران جهانی رو برو شدیم که نیاز به یک پاسخ همگانی داشت. در حالیکه همکاری‌های بین‌المللی تقریباً به طور کامل از بین رفت و رهبران کلیدی جهان نیز به سختی از آن صحبت می‌کردند.

کالین کاهل و توماس رایت، گزارشی جامع از یکی از عجیب‌ترین و مهم‌ترین رخداد‌های سال را ارائه می‌دهند. نویسندگان از طریق مصاحبه با بسیاری از مقامات رسمی از سراسر جهان نشان می‌دهند که چگونه ملی‌گرایی و رقابت‌های قدرت‌های بزرگ، واکنش‌ها را به این بدترین بیماری همه‌گیر در جهان محدود کرده

است. آنها از طریق روش‌های گوناگون نشان می‌دهند که چگونه این بحران باعث محدودیت در نظم قدیم بین‌المللی شده و چگونه طنین آن در سال‌های آینده منتشر خواهد شد.

کالین کاهل از سال ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۷ میلادی معاون جو بایدن در زمانی که بایدن معاون رئیس‌جمهور آمریکا بود، می‌باشد. او همچنین معاون دستیار وزیر دفاع در امور خاورمیانه نیز بوده است. او در حال حاضر استاد علوم سیاسی دانشگاه استنفورد است. مقالات متعددی در نشریات سیاسی معتبر گوناگون دارد. توماس رایت هم از اعضای ارشد موسسه بروکینگز و یکی از نویسندگان در نشریه آتلانتیک است.